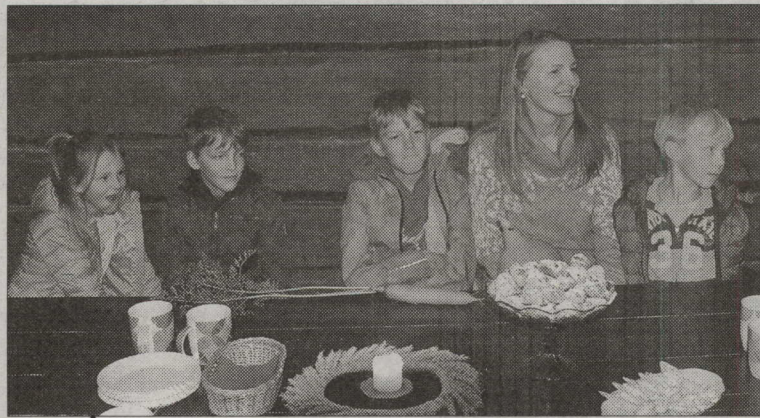

EVA MEIJERE.

ĢIMENE, KAS LATVIJĀ ATGRIEZUSIES NO KANĀDAS.

kas bija remigrējušas no dažādām valstīm – Jaunzēlandes, Brazīlijas, Norvēģijas, Lielbritānijas, Krievijas...

Dažādas aktivitātes veicināja interesi gan bērniem, gan pieaugušajiem. Kamēr bērni pavadīja laiku izglītojošās un izklaidejošās aktivitātēs, pieaugušajiem bija iespēja piedalīties psihoterapeita Dr. Artūra Mīksona lekcijā, viņš pastāstīja, kā pārvarēt atgriešanās izaicinājumus un kā iedzīvošanos Latvijā padarīt pēc iespējas mierīgāku un harmoniskāku ģimenei. Daži dalībnieki atzina, ka šī lekcija nedaudz uzplēsusi vecas rētas, bet tikpat prasmīgi tās arī sadziedējusi.

Pēc pusdienām, pasākuma dalībniekiem līdzdarbojoties, bija iespēja izziņāt latviešu tradīcijas. Maizes mājas saimnieces stāstīja un rādīja, kā izcept garšīgu maizi, un katrs varēja tikt pie savām rokām veidota smaržīga klaipiņa. Savukārt folkloras kopa «Ore» rādīja un mācīja latvisku danču

soļus un rotaļas.

Noslēgumā ar akustisku koncertu viesojās dziedātāja Emīlija Kate Tomsone.

Dalībniekiem bija iespēja dalīties pieredzē, diskutēt par aktuālām tēmām, vērtīgi pavadīt laiku un iegūt jaunus domubiedrus. Madara un Marta gandrīz 12 gadus dzīvojušas Lielbritānijā, darbojušas viesmīlība un tirdzniecībā. Šī gada martā viņas apmetušas uz dzīvi Dikļu pagastā. Viņas iekopj puķu dobes un dārzu vagas un veido ciešas attiecības ar vietējām iedzīvotāju kopienām. Viņas vērtēja, ka šī satikšanās ielējusi kārtīgu krūzi iedvesmas, parādot dažādus cilvēkus, kas, īsto vietu un lietu atraduši, dalās savā dzīvespriekā un rāda gaismu pārējiem.

Eva Meijere, remigrācijas koordinatore Vidzemes plānošanas reģionā: «Mans pamatuzdevums ir būt sasniedzamai tiem, kam tas ir nepieciešams. Var būt gan telefona sarunas, gan e-pasti,

KATRAM BIJA IESPĒJAMS IZVEIDOT SAVU SPĒKA ZĪMLI.

Ārijas Romanovskas foto

gan arī tikšanās, kad ģimene jau atgriezusies Latvijā. Man patīk tikties un izrunāt dažādus jautājumus, bet ir arī reizes, kad ērtāk sazināties caur e-pastu. Kāda ģimene pirms atgriešanās Latvijā man bija atsūtījusi sarakstu ar 13 jautājumiem – kad to ir tik daudz, tad vieglāk ir atbildēt rakstiski un nekas netiek piemirsts. Nesen kāds kungs jautāja par mantu pārvešanu no Lielbritānijas, tad lūdzu palīdzību Martai un Madarai, jo viņas tikko to procesu bija veikušas praktiski. Tas ir labs piemērs sadarbībai starp remigrantu un mani, koordinatori. Kad cilvēki plāno atgriešanos, ir daudz nezināmā – tiek jautāts par dažādām sociālajām lietām, piemēram, par pabalstiem. Ļoti aktuāla problēma ir par dzīves-

vietu, it īpaši Vidzemes lielajās pilsētās. Pandēmijas laikā aktuāls jautājums bija par lauku īpašumiem. Augustā vienmēr aktuālizējas skolu tematika.

Valstis, no kurām atgriežas, joprojām pārsvarā ir Lielbritānija, Skandināvijas valstis, atgriežas arī no citām Eiropas valstīm un ASV.»

Šī gada pirmajā pusē pēc vairākiem ārzemēs pavadītiem gadiem Vidzemē atgriezušies trīspadsmit cilvēki. Seši no viņiem jeb divas ģimenes izmantoja Vidzemes plānošanas reģiona remigrācijas koordinatores atbalstu, vēl esot ārzemēs. Septiņas personas jeb trīs ģimenes atgriezās Latvijā pašas un pie remigrācijas koordinatores vērsās jau pēc apmešanās Vidzemē.

Tiekas remigranti

Elva Jēkabsone

17. septembrī Vidzemes plānošanas reģions aicināja Vidzemē dzīvojošās remigrantu ģimenes uz satikšanos Latvijā Cēsu novada Liepas pagasta Maizes mājā. Iecerēta bija iedvesmojoša tikšanās ģimenēm, kuras pēdējos gados atgriezušās uz dzīvi Latvijā, savu mājvietu atradušas Vidzemē un vēlas satikties ar citiem remigrantiem. Ieradās desmit ģimenes,

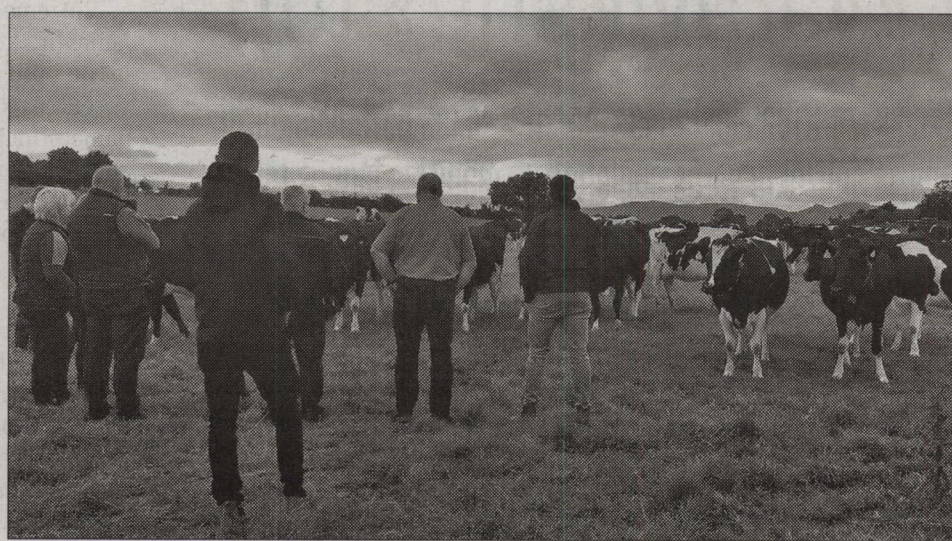
Īrijas paraugstunda Latvijas piena nozares kooperācijai

No piecu dienu vizītes Īrijā atgriezušies piena nozares kooperatīvu «Pienupīte», «Piena loģistika», «Māršava», «Straupe» un «Laura», kā arī Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (LLKA) pārstāvji, kas «Erasmus+» programmas projekta ietvaros devās apgūt Īrijas kolēģu pieredzi kooperācijas attīstībā. Brauciens dalībniekiem deva iespēju teorētiski un praktiski iepazīties ar kooperācijas procesu virzību Īrijā, aptverot visus tajā iesaistītos līmeņus – gan piena saimniecības, gan kooperatīvus, gan arī Īrijas Kooperatīvo Organizāciju Biedrību (ICOS).

Kā vizītes laikā vairākkārt norādīja gan ICOS pārstāvji, gan arī kooperatīvi un paši lauksaimnieki, Īrijā piena ražošana ir viena no lielākajām un pelnošākajām nozarēm, kas balstīta uz silto un mitro klimatu. Papildus priekšrocību dod arī valsts vidienē esošā augsne ar kaļķakmeni, kas nodrošina piena lopiem uzturvielām bagātu barību, un govīs tiek barotas, izmantojot tikai dabiski veidojušās ganību sistēmas.

Lauku saimniecību īpašnieku pieredze

Pats Mārs (Pat Maher) un Džeimss O'Donels (James O'Donnell) atzina, ka papildus resursi tiek ieguldīti ļoti maz, taču piens ir ļoti augstvērtīgs un no tā ražoti produkti uzturā tiek lietoti visā pasaulē. Abi saimnieki uzsvēra, ka visizdevīgāk saražoto pienu nodot ir tieši kooperatīviem, kas par produkciju spēj samaksāt konkurētspējīgu cenu, it sevišķi tāpēc, ka pēcāk saražotajam pienam tiek radīta pievienotā vērtība, to pārstrādājot citos produktos. Liela daļa piena tiek pārstrādāta kooperatīvu krejotavās, savukārt šī produkcija jau tālāk tiek nodota otrās pakāpes kooperatīvam «Ornuva», kam piederošajā rūpnīcā «Kerrygold Park» tiek ražots

ĪRIJAS PIEREDZE. Publicitātes foto

augstvērtīgs un visā pasaulē pieprasīts sviests. Pats Mārs gan lielu daļu savas produkcijas realizē arī savā uzņēmumā, kas ražo dažādus sierus. Šīs idejas realizāciju iesākusi viņa mamma, un šis darbs jau izaudzis par pasaulē atpazīstamu godalgotu zīmolu. Saimnieks spriež – lai iegūtu tādu cenu, ko viņš dabūtu no piena nodošanas kooperatīvam, viņam siera ražošanā būtu jāiegulda daudz vairāk resursu – darbaspēks, nauda un laiks.

Piensaimniecība Īrijā – liels bizness

Tieši tādēļ kooperatīvi par biedru vai to lojalitātes trūkumu nevar sūdzēties. Taču vēsturiski tas radījis izaicinājumus ar pārvaldību, it sevišķi kooperatīvos ar milzīgu skaitu biedru (līdz pat 8000). Šeit kooperatīviem palīgā nācis ICOS, kas savējiem piedāvā piramīdas tipa kooperatīvu pārvaldības sistēmas. Tas nozīmē, ka atkarībā no biedru skaita starp lauksaimniekiem un kooperatīva valdi ir dažādi līmeņi, tostarp padome, un kooperatīvos ar lielāku biedru skaitu reģionālās pārvaldības grupas. Kooperatīvi paši atzīst, ka tas ie-

vērojami atvieglo pārvaldības procesus un lēmumu pieņemšanas organizēšanu, kā arī no biedriem savāktās produkcijas pārstrādi un realizāciju.

Organizācija ICOS pēc sava principa un darbības modeļa ir līdzīga LLKA, taču lielākas pieredzes un kapacitātes, kā arī papildus atbalsta rezultātā šī organizācija spējusi paplašināt savu darbības loku. ICOS speciālisti nodrošina pilna cikla mācību programmas, kas aptver lauksaimniecības speciālistus no saimniecību darbiniekiem līdz pat kooperatīvu pārvaldes augstāko amatu pārstāvjiem. Tāpat tiek nodrošināta viedokļu pārstāvēniecība valsts līmenī, finanšu konsultācijas, kā arī tiek domāts par kooperatīvu ilgtspējīgas attīstības modeļiem. Interesanti, ka pēc organizācijas ICOS iniciatīvas Īrijas kooperatīvi finansē jaunu kooperatīvu rašanos arī trešajās pasaules valstīs. Šādu programmu mērķis nav papildus peļņas vai apakšuzņēmumu radīšana eksporta tirgus apguvei, bet gan kooperācijas idejas veicināšana valstīs, kurām nav resursu šādu darbības formu realizēšanai.

Vizītes secinājumi

Starp kooperācijas dalībniekiem Īrijā un Latvijā velkamas zināmas paralēles, piemēram, ir daudz kopīgu aspektu, kas novērojami kā vienā, tā otrā valstī. Viens no šādiem aspektiem ir likumdošana, kas regulē kooperatīvu darbību. Kā Latvijā, tā Īrijā kooperatīvu darbība tiek regulēta nevis ar plašāku uzņēmējdarbību saistīto normatīvo aktu ietvaros, bet gan ar atsevišķu likumu. Tomēr jāpiebilst, ka Īrijai kooperācijas jomā ir garāka un lielāka pieredze, līdz ar to ir virzieni, kuros Latvija var pārņemt Īru pieredzi. Ļoti svarīgs aspekts, ko Īri spējuši attīstīt, ir piena pārstrāde, produktu kvalitātes shēmas izstrāde, kas stingri tiek piemērota jebkuram ražotājam, un saražoto produktu virzīšana ne tikai vietējā, bet arī globālajā tirgū. Tāpat priecē biedru augstā lojalitāte kooperatīvam, kooperatīvu savstarpējā cieņa un sadarbība, kas dažbrīd izpaliek Latvijas ražotāju un kooperatīvu starpā.

Interesanti, ka Īrijā ir kooperatīvi, kas izveidoti, lai palīdzētu lauksaimniekiem nodrošināt darba nepārtrauktību. Šādi kooperatīvi nodarbojas ar tehniskā aprīkojuma piegādi, kvalificētu darbinieku nodrošināšanu gadījumos, kad lauksaimniekam nepieciešama aizvietošana, kā arī citiem pakalpojumiem, kas var būt nepieciešami piena ražošanas procesā. Latvijā šī kooperācijas niša ir diezgan neapgūta, taču vizītes dalībnieki secinājuši, ka pēc šāda tipa kooperatīva piedāvātiem pakalpojumiem būtu liels pieprasījums, īpašu uzsvāru liekot tieši uz kvalificētu darbinieku nepieciešamību, kas ļautu jebkurai saimniecībai nodrošināt darba nepārtrauktu kvalitāti.

Gita Meire,
LLKA biroja administratore